

**“กสม. ฉัตรสุตา” ห่วงกรณีการจับกุมกระทงละเมิดลิขสิทธิ์จากเยาวชนอายุ 15 ปี เป็นการละเมิดสิทธิเด็ก
แนะเจ้าหน้าที่ตระหนักถึงวุฒิภาวะและจิตใจของเด็กที่ต้องได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย**

วันที่ 7 พฤศจิกายน 2562 นางฉัตรสุตา จันทร์ดียิ่ง กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในฐานะกำกับดูแลงานด้านสิทธิผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก การศึกษา และการสาธารณสุข เปิดเผยว่า ตามที่เกิดกรณีการจับกุมเด็กอายุ 15 ปี ซึ่งขายกระทงลอยด้ายการ์ตูนที่อาจเป็นสินค้าที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยมีการเรียกค่าปรับจากเด็กและผู้ปกครอง นั้น ตนมีความห่วงใยและกังวลอย่างยิ่งต่อเหตุการณ์ดังกล่าว เนื่องจากผู้ถูกจับกุมยังคงเป็นเด็กที่ไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะต้องได้รับการพิทักษ์ ดูแล และช่วยเหลือ รวมถึงต้องได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสมตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่ประเทศไทยเป็นภาคี โดยหากเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่าเด็กมีการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ ก็ควรที่จะดักเตือนหรือทำความเข้าใจให้เด็กทราบถึงการกระทำและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กไม่กระทำอีกก็เพียงพอแล้ว เนื่องจากเด็กและผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะหรือความคิดความเข้าใจแตกต่างกัน จึงไม่ควรใช้อำนาจทางกฎหมายเพื่อลงโทษเด็กทันที

นางฉัตรสุตา กล่าวเพิ่มเติมว่า หากพิจารณาจากพฤติการณ์ของเด็กที่ขายกระทงแล้ว ก็จะพบว่าเด็กคนดังกล่าว ไม่ได้มีเจตนาทำผิดตั้งแต่แรก ซึ่งเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 59 วรรคสอง และวรรคสาม อันมีสาระว่า บุคคลจะต้องรับผิดชอบในทางอาญาก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท การกระทำโดยเจตนาคือการกระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะที่เดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมนឹងเห็นผลของการกระทำนั้น ถ้าผู้กระทำมิได้รู้ข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด จะถือว่าผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมนឹងเห็นผลของการกระทำนั้นมิได้ ดังนั้น การกระทำของผู้กล่าวอ้างว่าเป็นผู้รับมอบอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซึ่งเข้าจับกุมเด็กคนดังกล่าว จึงอาจเป็นการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก อันขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 36 ที่กำหนดว่า “รัฐภาคีจะคุ้มครองเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์ในทุกรูปแบบอื่นทั้งหมดที่เป็นผลร้ายต่อสวัสดิภาพของเด็กไม่ว่าด้านใด”

ในกรณีนี้ ตนขอชื่นชมและขอบคุณไปยังนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ที่ได้สั่งการให้สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนครราชสีมาเข้าช่วยเหลือเด็กรายดังกล่าว และกำชับให้นำเงินจากกองทุนยุติธรรมไปประกันตัวช่วยเหลือเยาวชนที่ถูกคุมตัวในลักษณะเดียวกันในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กอีกด้วย

“รัฐมีความรับผิดชอบในเบื้องต้นที่จะต้องปกป้องและคุ้มครองสิทธิของเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยต้องทำการใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กด้วยความระมัดระวังยิ่ง และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ดินันหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ในอนาคต เจ้าหน้าที่รัฐจะใช้ความระมัดระวัง และป้องกันมิให้เกิดการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็กด้วย” นางฉัตรสุดา กล่าว

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

7 พฤศจิกายน 2562